

ŠKOLENÍ ZAMĚSTNANCŮ O POŽÁRNÍ OCHRANĚ

Úvod

Úpravu požární ochrany zahrnuje řada právních předpisů a norem. Nejdůležitějším právním předpisem je zákon č. 133/85 Sb. o požární ochraně, v platném znění.

Na zákon navazuje prováděcí vyhláška MV ČR č. 246/2001 Sb.. Kromě zákona o požární ochraně a jeho prováděcí vyhlášky jsou to především právní předpisy, vydané k jeho provedení a upravující některé podrobnosti, dále interní předpisy fakulty a technické normy (ČSN), pokud upravují otázky týkající se požární ochrany.

Seznámení s organizací zabezpečení požární ochrany a se základními povinnostmi vyplývajícími z předpisů o požární ochraně

Organizace zabezpečení požární ochrany

Za plnění povinností a úkolů na úseku požární ochrany odpovídá děkan fakulty.

Plnění povinností a úkolů, kde je předepsaná odborná způsobilost v PO zabezpečuje smluvní firma prostřednictvím odborně způsobilé osoby podle § 11 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, v platném znění.

Vedoucí zaměstnanci na všech stupních řízení odpovídají za plnění povinností a úkolů na úseku požární ochrany na jimi řízených pracovištích.

Základní povinnosti vyplývající z předpisů o požární ochraně

Zaměstnanci jsou povinni:

- účastnit se předepsaného školení o požární ochraně
- při své činnosti si počínat tak, aby nezavdali příčinu ke vzniku požáru, zejména při používání tepelných, elektrických, plynových a jiných spotřebičů, při používání hořlavých nebo požárně nebezpečných látek, manipulaci s otevřeným ohněm či jiným zdrojem zapálení.
- seznámit se s předpisy a pokyny k zajištění požární bezpečnosti (např. s požárním řádem pracoviště, požárně poplachovými směrnicemi atd.)
- dodržovat všechny stanovené požárně bezpečnostní předpisy při pracovních postupech

- plnit příkazy a dodržovat zákazy týkající se požární ochrany na označených místech (např. zákaz kouření, manipulace s otevřeným ohněm atd.) a plnit další povinnosti na úseku požární ochrany, které jim nařídí nadřízený zaměstnanec
- dodržovat podmínky nebo návody vztahující se k požární bezpečnosti výrobků nebo činností
- udržovat na svém pracovišti pořádek
- oznamovat svému nadřízenému neprodleně všechny závady, které by mohly mít vliv na vznik požáru
- elektrické přístroje a tepelné spotřebiče po použití vždy zkontrolovat, zda jsou řádně vypnuty
- udržovat volné únikové cesty a přístup k hasicím přístrojům a hydrantům
- v případě zjištění požáru ihned použít hasicí přístroje a zajistit nebo ohlásit požár způsobem uvedeným v požárních poplachových směrnících
- při zdolávání požárů poskytovat přiměřenou osobní pomoc, nevystavují-li tím vážnému nebezpečí nebo ohrožení sebe nebo osoby blízké

Zaměstnanci nesmí:

- vědomě bezdůvodně přivolat jednotku požární ochrany nebo zneužít linku tísňového volání
- provádět práce, které mohou vést ke vzniku požáru, pokud nemají odbornou způsobilost požadovanou pro výkon takových prací zvláštními právními předpisy
- poškozovat, zneužívat nebo jiným způsobem znemožňovat použití hasicích přístrojů nebo jiných věcných prostředků požární ochrany a požárně bezpečnostních zařízení

Požární nebezpečí a opatření k zamezení vzniku a rozšíření požáru, zabezpečení evakuace osob a zajištění rychlého hasebního zásahu

Nebezpečí požáru spočívá v nedodržování zákazu kouření a manipulace s otevřeným ohněm, v nedodržování pracovních postupů, v nedodržování závazných norem a předpisů. Dalším nebezpečím pro vznik požáru jsou závady na elektrické instalaci, nepořádek na pracovišti a nedostatečný úklid.

Všechna preventivní opatření lze shrnout do čtyř základních oblastí:

1. Zabránění vzniku požárů
2. Zamezení rozšíření požárů
3. Zabezpečení evakuace osob a materiálu
4. Zajištění rychlého hasebního zásahu

1. Zabránění vzniku požáru spočívá především:

- ve správném stanovení a kontrole dodržování požárních opatření uvedených v požárním řádu pro místa, kde se vykonávají činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím
- v seznamování zaměstnanců s požárním nebezpečím
- ve včasném odstraňování závad, které by mohly být příčinou vzniku požáru

2. Zamezení rozšíření požáru vyžaduje:

- vytváření požárních úseků (požární dveře, klapky, odstupové vzdálenosti)

3. Zabezpečení evakuace osob vyžaduje:

- označeny nouzových (únikových) východů, a směrů úniku osob
- trvale volně průchodné komunikační prostory (chodby, schodiště apod.), které jsou součástí únikových cest, tak, aby nebyla omezena nebo ohrožena evakuace nebo záchranné práce
- aby chráněné únikové cesty a všechny jejich součásti nebyly využívány způsobem zvyšujícím požární riziko

4. Zajištění rychlého a účinného hasebního zásahu vyžaduje:

- zveřejnění „Požárních poplachových směrnic“ tak, aby byly dobře viditelné a trvale
- přístupné pro všechny osoby vyskytující se v místě provozované činnosti
- umožnit přístup ke spojovacím prostředkům, zabezpečit jejich provozuschopnost a použitelnost pro potřeby tísňového volání
- zabezpečení objektů prostředky k hašení požáru (hydranty, hasicí přístroje)
- zajištění trvalé použitelnosti vnitřních a vnějších zásahových cest
- označení rozvodních zařízení elektrické energie, hlavních vypínačů elektrického proudu, uzávěrů vody, plynu, uzávěrů rozvodů ústředního topení

Požární poplachové směrnice

Při vzniku požáru je nutno provést všechna opatření k rychlému zásahu pro lokalizaci a likvidaci požáru a ohlášení požáru. Osoba, která zpozoruje požár, je povinna sama nebo za pomoci jiných uhasit požár hasicími přístroji nebo jinými vhodnými prostředky a na ohlašovnu požárů ohlásit nebo zabezpečit ohlášení požáru.

OHLAŠOVNA POŽÁRŮ JE NA VRÁTNICI (INFORMAČNÍ SLUŽBA) TELEFON 549 491 710
nebo TEL. LINKA: 1710

Způsob ohlášení požáru: telefonicky nebo osobně na ohlašovnu požárů.

Při telefonickém hlášení požáru oznámí volající své jméno a telefonní číslo, odkud telefonuje, kde hoří a co hoří.

Ohlašovna požárů ohlásí požár na:

OPERAČNÍ STŘEDISKO HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU KRAJE, TEL.: 150

Požární poplach se vyhláší sirénou a voláním „hoří! – hoří!“

Do příjezdu jednotky hasičského záchranného sboru kraje řídí děkan nebo jeho zástupce evakuaci osob vydává pokyny a úkoly pro zdolání požáru, vypnutí el. proudu, uzavření hlavních uzávěrů médií apod. V nepřítomnosti děkana a jeho zástupce řídí evakuaci osob a vydává pokyny a úkoly velitel preventivní požární hlídky. Členové preventivní požární hlídky vykonávají hasební práce a pomáhají při evakuaci osob. Zaměstnanci, studenti a ostatní osoby, které se v době požáru nacházejí v objektu, jsou po vyhlášení evakuace povinni opustit objekt nejbližším únikovým východem.

Důležitá telefonní čísla:

HLÁŠENÍ POŽÁRŮ HZS KRAJE	150	ELEKTRÁRNA	800 225 577
ZÁCHRANNÁ SLUŽBA	155	VODÁRNA	543 212 537
POLICIE	158	PLYNÁRNA	1239
INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM	112		

Požární evakuační plán

Požární evakuační plán upravuje postup při evakuaci osob a materiálu z objektu zasaženého nebo ohroženého požárem. Při evakuaci je nutno zachovat klid a uposlechnout všech pokynů členů evakuačního týmu a členu preventivních požárních hlídek. Evakuace musí být provedena tak, aby byla záruka, že v ohroženém prostoru nikdo nezůstal. Cesty pro evakuaci musí být označeny tabulkami a zůstat volné.

1. Za vyhlášení a řízení evakuace odpovídá: *děkan*
2. Zástupce: *tajemník*
3. Místo, ze kterého bude evakuace řízena: *vrátnice (informační služba)*
4. Evakuace bude vyhlášena: *sirénou a voláním „HOŘÍ“! „HOŘÍ“!*
5. Evakuaci budou zajišťovat: *požární hlídka a vyučující*
6. Cesty pro evakuaci: *označené únikové cesty*

7. Místo soustředění: *parkoviště před budovou*
8. Kontrolu počtu evakuovaných osob zajišťují: *vedoucí zaměstnanci a vyučující*
9. Vypnutí el. proudu a uzavření hlavních uzávěrů médií zabezpečí: *údržba*
10. První pomoc postiženým poskytne: *proškolený zaměstnanec*
11. Evakuovaný materiál bude uložen: *nepočítá se s evakuací věci a materiálů*
12. Požární evakuační plán bude uložen: *na vrátnici (informační služba)*

Používání tepelných spotřebičů

Instalovat a provozovat se smí pouze spotřebiče, které byly schváleny z hlediska požární bezpečnosti. Při instalaci a provozování spotřebiče je nutné se řídit návodem výrobce.

Spotřebič musí být typizovaný a musí být majetkem fakulty.

Spotřebič musí být instalován na nehořlavé tepelně izolující podložce. Spotřebič smí být používán jen na vyhrazeném místě. Kolem spotřebiče nesmí být v jeho blízkosti ukládány hořlavé materiály.

Zapnutý spotřebič nesmí být ponechán bez dohledu. Po použití el. spotřebiče se musí přívodní šňůra vytáhnout ze zásuvky.

Poškozený spotřebič se nesmí používat.

Požární nebezpečí elektrozařízení

K nejčastějším příčinám vzniku požáru patří nadměrné zahřívání vodičů při přetížení, při kterém může dojít k zapálení izolace. Další možností vzniku požáru je vznik jisker a oblouku při zapínání a vypínání vypínače, zkrat, nedovolené přechodové odpory, vadná el. topidla apod.

Základní preventivní opatření:

- důsledné provádění kontrol jistištění všech obvodů el. instalace a el. spotřebičů
- nepřetěžování el. sítě spotřebiči nadměrných výkonů
- správná dimenze svorkovnic, kontaktů, vypínačů a zásuvek s ohledem na velikost protékaného proudu
- periodické dotahování spojů
- odpojování výkonných spotřebičů ze sítě správným způsobem

- Prozatímní el. zařízení se mohou zřítit jedině v případě nezbytné nutnosti na dobu co nejkratší a musí být ihned odstraněna po pominutí důvodů k jejich zřízení. Prozatímní el. zařízení musí být provedena vždy tak, aby byla bezpečná.

Proces hoření

Aby k procesu hoření mohlo dojít, musí být splněny tři podmínky:

- je nutná přítomnost hořlavé látky
- k dispozici musí být dostatek vzduchu - okysličovadla
- zápalný - iniciační zdroj, který hořlavou látku zahřeje na zápalnou teplotu

Chybí-li jeden z uvedených faktorů, nemůže hoření probíhat. Na této skutečnosti je založen proces přerušování hoření, tj. hašení požáru.

Hašení požáru

Požár je nekontrolované hoření bez předem ohraničeného prostoru nebo plochy, při kterém došlo ke škodám na materiálních hodnotách nebo které mělo za následek usmrcení či zranění osob. Při vzniku požáru je nutno provést všechna opatření k rychlému zásahu pro lokalizaci a likvidaci požáru a ohlášení požáru. Zaměstnanec, který zpozoruje požár, je povinen sám nebo za pomoci jiných uhasit požár hasicími přístroji nebo jinými vhodnými prostředky. Jde-li o požár, který nelze ani za pomoci jiných osob uhasit, musí se vyhlásit požární poplach podle požárních poplachových směrnic.

Hasicí přístroje

1. Práškový hasicí přístroj

Práškový hasicí přístroj je označován jako universální, protože je vhodný téměř na všechny druhy požárů i pro hašení požárů elektrických zařízení pod napětím do 1000 V.

2. Sněhový hasicí přístroj

Používá se na hašení elektrických zařízení všeho druhu a kapalných látek hořících plamenem. Nelze jej použít k hašení volně ložených látek, které by mohl proud plynu rozvířit.

HASICÍ PŘÍSTROJ

- ① VYTÁHNI POJISTKU !
- ② NASMĚRUJ NA OHEŇ !
- ③ STISKNI PÁKU VENTILU !

	SPRÁVNĚ	✗ ŠPATNĚ
Požár hasit po směru větru.		✗
Hořící plochu hasit od kraje.		✗
Odkapávající a stékající látky hasit od shora dolů.		✗
Hořící stěny hasit zdola nahoru.		✗
Při použití více přístrojů tyto nasadit najednou, ne postupně.		✗
Dát pozor na opětovný vznik požáru.		✗